

Un Poco Más – for kultur, læring og fellesskap:

Litt mer – av alt

Tanken er at det ikke skal så mye til, for å få et annet syn på livet, eller se at det finnes en annen måte å greie seg på. Gjennom aktivitetshuset «Un Poco Más» vil Tom Trippestad og Luis Barrientos gi befolkningen i fiskerlandsbyen Dichato «litt mer». Det skjer ved hjelp av sosiale og kulturelle aktiviteter, kurs og utdanning.

Et afrikansk ordtak sier: «Gi meg en fisk og jeg vil klare meg en dag. Lær meg å fiske, så vil jeg klare meg resten av livet.» Det er blitt mottoet til Haugesundtannlegen Trippestad og hans partner, som vil gi litt mer av alt: Kjærlighet, forståelse, hensyn, respekt, kunst og aktivitet. I seks år jobbet de før aktivitetshuset i Dichato, rett nord for storbyen Concepcion, kunne åpnes av Norges ambassadør til Chile den 8. januar i år. Gruntanken er at nye kunnskaper og egenaktivitet kan være inngangsporten til eget arbeid og økt inntekt.

Chile har 16 millioner innbyggere. Fire millioner regnes som fattige. Luis Barrientos er selv chilener, og kom til Norge og Haugesund som flyktning i 1986. Han har lenge ønsket å gå noe tilbake til hjemlandet sitt. Etter at han fikk norsk statsborgerskap i 1993 ble det mulig å reise tilbake, og etter hvert startet planleggingen av aktivitetshuset, som på mange måter er inspirert av norsk tankegang, med lokale kulturhus. Sånt er det ikke mye av i Chile, og mange har faktisk aldri sett teater, eller fått utfolde seg kunstnerisk. Nå har befolkningen i en liten landsby som ligger fem timers kjøretur sør for hovedstaden Santiago, og en liten time fra Chiles nest største by, Concepcion,

Teater og dukketeater er en aktivitet og uttrykksform som brukes mye i aktivitetshuset Un Poco Más. Foto: privat.

fått muligheten. Tanken var at dette skulle få ringvirkninger til et større område. Og det har begynt å skje.

Det 500 kvadratmeter store huset, med en stor palme gjennom taket, rommer mange muligheter for kunstnerisk utfoldelse. Husets faste teaterscene befinner seg i restaurantdelen, og det er også en flyttbar scene for musikk og teater, som som regel står i flerbruks-salen. Denne brukes også til utstillinger, undervisning, seminarer, kursvirksomhet og ulike former for verksted. I tillegg er det en liten scene utendørs, og en paviljong. Huset er utstyrt med eget dukketeater, og en bar som også kan gjøres om til dukketeater. Kort sagt er det lagt vekt på multifunksjon hele veien.

LOKAL DELTAKELSE OG KOSELIGE SPIONER •

Til å tegne og bygge huset ble det engasjert lokal arkitekt og lokal entreprenør, eller «maestro». I tillegg ble det skapt mye arbeid i lengre tid for mange lokale arbeidere.

– Noe av det fineste med denne prosessen har vært å se yrkesstoltheten til disse menneskene, som har lagt sjelen sin i å skape noe fint. Mange av dem representerer det beste du kan få av håndverkere, med stor kjennskap til lokale byggematerialer. Sånt blir det kvalitet av, sier Trippestad.

– Et stort øyeblikk var da vår maestro, som ikke har noen erfaring med teater, satte seg ned og gråt da han så hva han hadde laget, da teaterscenen sto ferdig. Sånt gjør inntrykk.

Ballett var noe av det lokale og langveisfarende gjester fikk se da huset hadde sin offisielle åpning i januar. Foto: privat.

– Dette huset er skapt av og for de menneskene som bor her. Her skal man komme inn og oppleve musikk og teater, eventyr og diktopplesning til gitar-klunk. Og terskelen skal være lav. Vi er veldig forsiktige og tenker nøye igjennom hva vi tilbyr, for ikke å treffe over hodene på folk. Det er ingen grunn til å prøve å imponere. Det eneste vi oppnår med det, er å skremme folk vekk. Og det er ikke det vi vil. Vi ønsker at folk skal være her og få noe, og at de skal bruke huset og få lov til å bidra selv. Vi har villet gi dem et sted der de kan få prøve seg og vise seg frem. Talenter finnes overalt, og vi vil gjerne få tak i de som ikke tidligere har fått anledning til å gjøre noe ut av det de har av evner.

– Lokalbefolkningen innkalles til møter og er med i planleggingen av aktivitetene som skal foregå. På den måten vil vi sikre oss at vi treffer riktig. I tillegg har vi engasjert noen publikummere til å rapportere om forestillingene faller i smak hos barn og andre familiemedlemmer. Det er våre koselige spioner. Folk som ikke er vant til teater må først og fremst oppleve det. Og de må bli vant til det. Når en mor eller far ser at barna koser seg, får de lyst til å komme tilbake. Det er viktig for oss. Derfor vil vi vite hvordan den vanlige familie opplever det som skjer i huset. De skal føle seg vel. Hvis de ikke gjør det, må vi gjøre tingene annerledes.

– Jeg får også en daglig rapport fra direktøren, som forteller hva som er

skjedd i huset den dagen. Som regel vedlagt fotografier. Og mot slutten av hver uke får jeg en oversikt over planlagte aktiviteter for neste uke, forteller Tripestad.

Og snakker om solen så skinner den. For mens vi sitter der i stuen midt i Haugesund, så detter det inn en e-post med bilder og rapport fra aktivitetshuset Un Poco Más, der det viser seg at det blant annet har vært et møte med representanter for byens pensjonister. De skal også ha sitt, og får selvsagt et ord med i laget når ting skal planlegges. Tom Tripestad ser på bildene og får lyst til å reise med en gang. Samtidig blir han glad for å lese den korte og greie rapporten, og sier at han er kjempefornøyd med dem han har ansatt.

– Det er direktøren, eller sjefsadministratoren, en vi kaller mamma, som heter Iris, og en som er kokk og altmuligmann. Det er en forutsetning at de som jobber der er multifunksjonelle, og kan ta del i alt som har med aktivitetene å gjøre. Vi har også til enhver tid to assistenter der. Dette er studenter som er utplassert i praksisperioder på tre måneder av gangen. De kommer fra musikk- og teaterhøyskolen, eller andre relevante linjer, som kokke- eller PR- og informasjonsfag. Un Poco Más er etter hvert blitt et populært praksissted for studenter i Conception, selv om det innebærer en times reisetid hver vei.

SELVFINANSIERENDE • Målet er at aktivitetshuset skal bli et selvfinansierende ikke-kommersielt foretak i løpet av to år. Prosessen med å få aktivitetshuset formelt registrert som et ikke-kommersielt foretak er imidlertid lang og mildest talt byråkratisk. Man er ikke

Luis Barrientos (helt til venstre) og Tom Trippestad (helt til høyre) holder i snoren, mens Norges ambassadør til Chile, Pål Moe, står for den seremonielle delen av åpningen sammen med Tom Trippestads barnebarn, Harriet Berge Trippestad. Foto: privat.

helt i mål før man er på presidentnivå. Per i dag ligger saken i justisdepartementet, så nå er det nok ikke så lenge igjen.

Det mangler også en del før huset er selvfinansierende, og det skulle også bare mangle, etter bare få måneders drift. Det skal ikke legges skjul på at de to ildsjelene fra Haugesund har gått inn med betydelige egne midler. I tillegg er det kommet en del gaver, noe de også vil basere seg på fremover.

Tanken er også at det skal komme inntekter av restaurantdriften og kanskje salg av andre produkter. Det er videre planer om å utnytte muligheten til å få inntekter fra turister og badegjester som kommer i et betydelig antall i sommermånedene desember, januar og februar. Men lokalbefolkningen, de skal ikke betale for noe. Det er deres hus.

LANG TEATERERFARING • Tom Trippestad har selv lang erfaring fra teater. Han var regissør, instruktør og tekstforfatter ved Haugesundscenen på 70- og 80-tallet, og var leder for mange oppsetninger der gjennom et par tiår. Han har skrevet revytekster for de kjente scenene i Oslo, og vært med på teaterproduksjoner i London.

– Jeg er ikke den som står på scenen selv, men jeg liker å organisere og få andre til å gjøre sitt beste. Jeg er veldig glad i teateret, og ser ingen grenser for hva man kan uttrykke der. Alle budskap egner seg til å fremføres fra en scene, enten man har en folkeopplysnings-tanke eller et helsebudskap – eller vil formidle klassisk eller nyere teaterkunst.

– Samtidig liker jeg tannlegejobben, og fellesopplevelsen av at det går godt. Solopraksis er ikke noe for meg, men

jeg trives veldig godt med pasientene og sammen med to tannlegekolleger og de andre i Tannhelsehuset her i Haugesund. Jeg kommer sikkert til å fortsette å jobbe til jeg er 70.

REISER TO GANGER I ÅRET • To ganger i året forlater Trippestad og Barrientos Haugesund, og reiser til Dichato. Hele juli, halve desember og hele januar tilbringes i Chile.

– Hva skal dere gjøre i sommer. Eller skal jeg kalle det vinter, kanskje. Siden det er det dere reiser til i juli?

– Ja, i juli reiser vi til den kalde årstiden i Chile. Og nå som det har vært drift i huset noen måneder, er det på tide å evaluere. Samtidig skal vi planlegge aktivitetene for de neste månedene. Så langt det lar seg gjøre. Vi skal blant annet ha seminar med rektorene ved de 36 skolene som er i området. Målet med det er å peke ut hvilke elevgrupper vi skal satse på i tiden fremover.

Men først og fremst skal vi delta i den daglige driften på lik linje med de andre der. Vi skal steke vafler og servere saft, og ellers bare være til stede og være med på avviklingen av store og små aktiviteter.

– Er det noe som er blitt annerledes enn dere tenkte?

– Ja. Dette er blitt større enn vi trodde. Det har vært en lang og arbeidskrevende prosess å planlegge, bygge og ikke minst fylle huset med aktivitet. Nå ser vi hvordan huset tas i bruk og vokser i alle retninger, sier Tom Trippestad, som gleder seg til å få sommerferie og kunne reise.

Ellen Beate Dyvi